

# Latviesch u. Awiess.

Nr. 40. Settortdeenā 3schā Oktobra 1835.

## Tauna sinnā.

Baldohnes draudse bij jaw fenn ilgojuſehs pebz ehrgelehm, kas labbi ſaeetu ar winnas jaunu Deewanammu. Tomehr allasch ar pažeefchanu bij janogaida, kamehr mihlais Deewi ſchim padohmam dohtu gohdam ſchirtees. — Gan basnizas lahde ne tappe gluschi iſtukſchota, kad to jaunu basnizu zehle, ir tahn daschadahm pahrtaiſſchanahm bija pataupihts pebz waijadsibas, tomehr zeenigi basnizas gahdataji lihds ar mahzitaju ſchitte draudsei jo wairak par labbu buhku, kad wiffas isdohſchanās gaddigi dſihwojoh ſchihs basnizas manta augloſees un atkal no jauna krahſees. Pa tam ſtarepam bija muhsu ſcheligs Keifers ir jaunus likkumus draudſehm no Luttera tizzibas apſtiprinajis un augtas basnizgahdataju-teefas lizzis eezelt.

Tā nu iegahjuſchu ruddeni ſawehſtija tohs Baldohnes draudſes lobzektus us mahzitaja muiſchu, iſſtahtija wiſſ, kas pebz minneterem likku-meem us to ſihmejahs: kad no basnizas krahjuņa draudſe gribb ehrgeles faraudſitees, un tee ſlahtbuhdami weenprahtri fauze trihs wihrus, kas rakſtiht proht: lai winai to augstu basnizgahdataju-teefu rakſteem paſemmigi luhtu, ka us wiffas draudſes ihſtu ſirdsilgoſchanu ta no- wehletu ſcho padohmu iſdarriht. Tēklaht Widſemmes Katlakalna ehrgelneeks — Christin ſauzams — bij apnehmees par 500 rubl. ſudr. naudas tāhdas ehrgeles uſtaifht, kur buhtu deſmit rindes ar ſtabbulehm eekſchā. — Izt mihligi irr zeenigi basnizas gahdataji ſchahs luhgſchanas grahmatas peenehmuschees un peekta ſwehtdeenā pebz Waffarafſwehtku Altswehtes us kreetni pabeigtahm ehrgelehm azjis uſmettoht, draudſe ar pateizibahm nojehdſe, ka tee naw kawejuschees winnas dwehſeles waijadsibu drihs iſlihdſeht ka warredami.

Tai ſepſitā Zuhli bija nu atſpihdejuſi ta dee-

na, ka jaw ar paſchu eeswehtischanu peepildi-jahs, ko ar preeku un weſſelibu redſeht no ſawa Deewa un glahbeja zik daschu reiſi bijam iſluh-guschees! — Lai tad ſchi deena pee mums paſtahwigā peeminnā paleek; lai preeksch wiffas paſaules apleezina, ka arri Baldohnes draudſe ſirſnigas ruhpes turr par to tizzibu, kas ſirdis jauki paueeglo kad apbehdinahs zilweks muhſigas eepreezinachanas mekle! —

Baldohnes mahzitaja muischā, W. S....f.  
31ma August 1835.

## Selta un ſudraba razzejs..

Mabbags razzejs gulleja noſkuminis ſawas nabadsibas deht us ſawu ſalmu maiſu. Winſch ne ſinnaja, kur maiſiti nemt ſaweeim behrneem, kurreem jau ilgi baddu zeetufcheem, iegahjuſchā wakkarā to pehdigu maies kummoſinu bij iſdallijis. Gauschi raudadams beidſoht aismigge. Nakts widdū ſchim ſavni rahdahs, ka no ſawa masa ſambara greesteeim engelis debbes gaifmā ſpihdedams us ſemmi liddinajahs, winnam fazzidams: Kalabb tad nu wairs ne paļaujees us Deewu ka papreekschu darrīj, un kam tik lohti effi noſkuminis ſawās behdās? Nedz ſchē kalns, tē atraddiſi ſawu laimi! Un winnam wehl runnajoht jau abbi kalni ap-paſchypuffe ſtabweja. Winneem preekschā bij leels kupls kohks, kura ſarrus tas engelis iſplahtija un redſi! — it apſlehpta tur gulleja ligſda pilna ar ſpohſcheem pauteem. Nemim nu ſcho mantu, fazzijsa engelis, ta tewim irr wehletra, winna gan wairak buhs wehrta, nedz tuhkoſchus dahldeſus! Ne ilgi pebz tam razzejs uſmohſtahs pilnā preeka, deenīmai wehl ne auſtoht, winſch jau zellā dohdahs us to kalnu un azzumirkli tur atnahk. Welci wiffus ſarrus iſmekleja, bet ak! ligſda ne rahdiyahs. Buhs

wiltigs fapnis bijis, dohmaja, wehl wairak noskummis ne kà isgahjuschà wakkara, bet firds dibbinî winnam ar ween wehl atfâneja ta engela wahrdi: „kam tew issuddusi siipra patauschana us Deerwu?“ Nu wehl wairak mekledams winsch eeraudsija, kà ta kohka faknes isplahijahs zaur wissu kalnu. Labs padohms winnam prahjà schaujahs un winsch us fewi paschu fakka: schè arridsan sarri, kas peederr pee schi brihnuma kohka, woi tas engelis gan us scheem buhtu nodohmajis! Neggi es scheitan appakschà to ligdu atrastu! Winsch nopuschahs un fakka tà: ak Rungs un Deewos palihdsi tu man! un dohdahs us rafschanan welle-nus probjam mesdams. Kahda alga atlezz winna darbam? Drihs fudraba gabbali spihguto winna azzis preefschà! Sawà prahjà no preeka pahrennts pahr scho mantu, fo firds wehlejusees, winsch Deewam pateize, kas winnam to engeli bij fapni suhtijis. Wehl taggad pehz sumtu sumteem gaddeem tannî paschà weetâ, kur zit-kahrt tas brihnuma kohks stahwejis, tas Wahzsemmes pilssats Alnneskalns rohnahs, kurra kalnu dsittumòs seltu un fudrabu rohk. —

### Teefas fluddin afschanas.

Us pawehleschanu tahs Heiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Felgawas Kriminal teefas (Oberhofgericht) teem kam nauda buhtu prassama tai Saken-Kaltenbrunnes konkurse, lai tee buhtu paschi naudu dewufchi, jeb lai teem zaur mantu eemantoschanu scheit naudu prassift nahlohs, usaizinati, libds 15tu Oktöbera mehnescha deenu scheit peeteiktees, un sawas prassischanas zaur derrigahm sihmehm peerahdiht. Hypschi teek usaizinati:

- 1) tee mantas turretaji ta Subbates Rektora Kruse;
- 2) tas Lieutenants v. Münster;
- 3) ta atraitne Romanowsky;
- 4) tee mantas turretaji ta Kapteina v. Schlippenbach;
- 5) tas semneeks Anton Muishaneek;
- 6) tas semneeks Anss Kreewan;
- 7) tas Prohdu-frohgeris Endrik Lasdowsky.

Kas scheit ne peeteiktohs ar sawahm prassischanas libds 15tu Oktöbera deenu, pats buhs pee tam wainigs, ja winna prassischanas ne peenems un ne klaufs. Felgawas Kriminal teefas rafstihes.

(S. W.)

W. Kochitz, sekretahrs.

Us pawehleschanu tahs Heiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Baldohnes pagasta teefas wissi tee, kam kahdas taifnas prassischanas pee tahs mantas ta isgahjuschà Baldohnes fainneeka Duhju Turra buhtu, par kurra mantu konkurse nolikta, usaizinati, ja tee ne gribbetu sawu teesu saudeht, ar sawahm peederrigahm prassischauahim scheit diwu mehneschu starpà, wissu-wehla lihds gtu Nowembera deenu, kas par beidsamu termini eelista, paschi pefazzitees. Kas wehlak nahks, ne tiks peenems. Talihs arri buhs teem, no kurreemi Duhju Turram prassift nahlohs sawus parradus, pee pagasta teefas libds gtu Nowembera deenu pefazzijht, ja ne, teem buhs diwkahrtigi, ta Duhju Turram pefazzikama dalka pagasta teefai jaatlidsina.

Baldohnes pagasta teefas, 7tä September 1835. 3

(T. S.) ††† Skabbul Zehkab, pagasta wezzakais.  
(Mr. 160.) A. E. Bemoll, pagasta teefas frihweris.

\* \* \*

No Stalgenes pagasta teefas tohp wissi parradu deswei, ta Stalgenes fainneeka Skilwu Zehkaba, par kurra mantu inventariumia, trukuma un parradu deht, konkurse nospreesta, usaizinati, loi 2 mehneschu starpà un wisswehla lihds 5tu Nowember 1835 scheit peeteizahs un tad sagaida lo teefas spreedihs, jo pehz tam neweens wairs ne taps d'sirdehts.

Stalgenes pagasta teefas, 5tä September 1835. 1

(T. S.) ††† Jaunsemme Peter, pagasta wezzakais.  
(Mr. 4.) Theodor Pieckert, pagasta teefas frihweris.

\* \* \*

No Jaun-Aluzes pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas parradu prassischanas pee ta fainneeka Alistrauschu Zahna buhtu, par kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, lai libds 26tu Oktober f. g. pee saudeschanas sawas mekleschanas, pee schihs pagasta teefas peeteizahs un nolikta termina sanahk.

Jaun-Aluzes pagasta teefas, 14tä September 1835. 2

††† Behrtulait Fahne Schulz, pagasta wezzakais.  
A. Hammer, pagasta teefas frihweris.

\* \* \*

Wissi tee, kam kahdas taifnas prassischanas pee tahs atstahtas mantas ta nomirruscha Ruhmenes fainneeka Krauklu Kristop Freudenberg buhtu, par kurra mantu magashnes un zittu parradu labbad, konkurse spreesta, tohp usaizinati, libds 21mu Oktober f. g., kas tas weenigais un isflehgschanas termins buhs, ar sawahm prassischahanm pee Aidsfress

pagasta teesas peeteiktees, jo wehlaki neweens wairs ne taps klausights.

Aldires pagasta teesa, 21mā August 1835. 1

††† Pawel Sandberg, pagasta wezzakais.  
(Nr. 109.) Fr. Jägermann, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

Pehz Nokaiges pagasta teesas spreeduma, tohp wissi parradu deweji to Nokaiges fainneku Tschuhru Adama, Anteneeku Kristapa un Duklu Janna par kurru mantahm, inventariuma, truhkuma un zittu parradu labbad, konkurse spreesta, usaizinati, lihds 18tu Oktuber f. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees.

Nokaiges pagasta teesa, 16tā August 1835. 1

††† Lambu Jannis, pagasta wezzakais.  
(Nr. 16.) C. F. Rühl, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassishanas pee tahs atstahas mantas ta nomirruscha Krohna Sezzes muischas fainneeka Kampanu Fahna buhtu, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp zaur scho usfaulki, 4tā Oktuber f. g. pee schahs pagasta teesas peeteiktees, jo wehlaki neweens ne taps klausights.

Talsinas pagasta teesa, 19tā August 1835. 1

††† Pohlanu Zurris, pagasta wezzakais.  
(Nr. 283.) Schurefsky, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

Dundangas pagasta teesa usaizina to schihdu, ka wahrdas un ka mahju weeta ne irr finnami, kas preefsch 14 gaddeem masas Erbes muischas kesterim, kam wahrdas Andreij Stalte, daschadas schihdu drahnas kihla eedewis, no appakschrakstitas deenas 3 mehneshu starpā schihs drahnas panent, un to naudu aismakfaht kas zaur scho drahnu paglabbaschanu irr istehrehts. Ja peeminnehts schihds schinni loikā scheit ne atnahktu, tad no pagasta teesas tahs drahnas tiks pahrdohtas.

Dundangas pagasta teesa, 4tā September 1835. 2

(L. S.) ††† Peter Haussmann, pesehdetais.  
(Nr. 226.) Bruno Stavenhagen, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

Wissi parradu deweji ta nomirruscha Skrundes fainneeka Kuhmian Adama, par kurra atlifuschu mantu parradu dehl konkurse spreesta, teek no Skrundes pagasta teesas usaizinati, ar sawahm prassishanahm wisswehlaki lihds 11tu November f. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees.

Skrundes gagasia teesa, 14tā September 1835. 2

††† Kuschain Geerts, pesehdetais.  
(Nr. 236.) C. Szonn, pagasta teesas frihweris.

Wissi parradu deweji ta zitkahrtiga Skrundes fainneeka Genduru Zura, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, teek no Skrundes pagasta teesas usaizinati, ar sawahm prassishanahm wisswehlaki lihds 11tu November f. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees.

Skrundes pagasta teesa, 14tā September 1835. 2

††† Kuschain Geerts, pesehdetais.  
(Nr. 237.) C. Szonn, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

No Krohna Klohster-Alispüttes pagasta teesas wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassishanas no ta nomirruscha Waltekas fainneeka Ektiu Chrimanna buhtu, kā arri tee, kurri no ta nelaika kahdu mantu tappinajuschi, jeb glabbašchanā dabbujuschi jeb winnam kaut fo parradā palikkuschi, tohp usaizinati, few 2 mehneshu starpā un wisswehlaki lihds 18tu Oktuber f. g. scheit peeteiktees, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps peenemts un saudehs sawu teesu.

Vassis, 23schā August 1835. 1

(L. S.) ††† Anns Lohm, pagasta wezzakais.  
(Nr. 135.) F. Grening, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

No Remenes un Weesahes pagasta teesas teek sinnamu darrihsts, ka ta atraitne Frohne no Wahnes pagasta no zetuma issprukusi, un wezzu pelleki melnu sirgu, kam ne irr ne kahdas shimes, atstahjusi. Kam schis sirgs peederr, tas teek aizinahs no ap-pakschrakstitas deenas 4 nedvelu starpā scheit peeteiktees, un to naudu aismakfaht, kas sirga labbad irr istehrehts. Kas wehlak nahls, ne tiks klausights; un tas sirgs tiks pagasta teesas lahdei par labbu pahrdohts. Remenes un Weesahes pagasta teesa, 21mā September 1835. 3

††† K. Krouberg, pagasta wezzakais.  
(Nr. 58.) Wilhelm Knaut, pagasta teesas frihweris.

\* \* \* \* \*

Kuryneels Spritz Schulz, kas isgahiuschōs Zahnds mohderneeka buhshanu atstahjus, un Lubbes muischas pagasta lahdei 20 fudr. rubl. parradā palizzis, kurru lihds schim ne irr atlhdzinajis, tohp no Pohperwahles pagasta teesas usaizinats, wisswehlaki lihds 19tu Oktobera deenu 1835 scheit peseazzitees. Ja ne — tad 4 hischu kohli, fo peeminnehts Spritz Schulz Tingeres Kundu frohgā kihla atstahjus un weena winaam peederriga gohws tiks winna parradu atlhdzinashanas labbad no Pohperwahles pagasta teesas pahrdohti. Pohperwahles pagasta teesa, 21mā September 1835. 3

††† Janne Graßmann, pagasta wezzakais.  
(Nr. 96.) C. Stern, pagasta teesas frihweris.

Tannī naakti no 16ta us 17tu September f. g. at-  
radde ne tahlu no Blankpeltes Pelleku mahjahn, behru  
dabra sirgu, 10 libds 11 gaddus wezzu, ar englischu  
sedleem apsedlotu, kruhmös pee kohka peseetu. Kam  
schis sirgs suddis buhtu, teek usaizinahs, 4 neddelu  
starpa no appakfchrafsitas deenäs pee Blankpeltes  
pagasta teefas pecteiktees, sawu sirgu panemt un to  
naudu aismakfaht, kas sirga labbad istehreta irr.

Blankpeltes pagasta teesa, 24ta September 1835. 3  
††† Fahne Melder, pagasta wezzakais.  
(Nr. 87.) D. J. Grün, pagasta teefas frihweris.

Zittas flud bina fchanaa s.

No Sallas muischach tohp sinnamu darrihts, ka tai  
23schä September f. g. un tannis deenäs pehz tam  
preeskch maltites no pulksten 10 libds 12 un pehz mal-  
ties no pulksten 1 libds 5 Barberes muischä uhtrupē  
prett skaidru naudu taps pahrdohti, prohti:

- 1) galdi un frehli un zittas kohku-leetas no ma-  
gohnu kohka,
- 2) tahdas paschas leetas no prasta kohka,
- 3) dauds dutschu frehli ar salmeem un needrehm  
ispichti,
- 4) dambju dehli ar dambischeem,
- 5) glahses kas gaisu rahda,
- 6) smalki mahlu trauki, kas ne buht ne irr bruhketi,

- 7) glahses un karappes,
- 8) smalkas mahlu taffes
- 9) un zittas pee tehju dserschanas geldigas mahlu  
leetas,
- 10) skahrdtu trauki,
- 11) leeli skahrdtu schikhwi, kur tehju leetas leek wirsu,
- 12) leeli un masi lukturi no missina un zitti apsu-  
drabohti,
- 13) elju lukturi un puzschkehres,
- 14) madrazzes ar kiffeneem,
- 15) linnu audekla leetas, ka: galdu-drahns, sal-  
wetes, smalks un rupjs audeklis, nehsdogi,  
dweeli u. t. j. p., ne buht ne bruhketi, gan bal-  
linati gan neballinati,
- 16) beesas willanu dekkes.

Kad schi uhtrupe Barberes buhs beigusees, tad win-  
na atkal 14ta Oktober f. g. taps zelta Elfschau mui-  
schä.

Sallas muischä, 10ta September 1835.

\* \* \*

Diwas, pee Rengesmuischach peederrigas mahjas,  
katra no 30 puhru weetahm, un ar peederrigahm plaz-  
wahm un teesahm, taps arrentē isdohtas. Kam pa-  
tiktu schahs mahjas us arrenti udnemt, tee warr pee  
Renges muischach waldischanas pecteiktees.

Naudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Rihge tannī 30ta Septembera 1835.

Sudraba naudā.	Rb.   Kv.	Sudraba naudā.	Rb.   Kv.
3 rubli 60 kap. papihru naudas geldeja	I —	I pohds kannepu . . . . .	— 80
5 — papihru naudas . . . . —	I 37½	I — linnu labbakas surtes . . . . .	2 40
1 jauns dahlderis . . . . .	I 32	I — fliktakas surtes . . . . .	2 20
1 puhrs rudsu . . . . . tappe mafsahts ar	I 60	I — tabaka . . . . .	I —
I — kweeschu . . . . .	I 75	I — dselses . . . . .	— 65
I — meeschu . . . . .	I 25	I — sveesta . . . . .	2 20
I — meeschu-putrainu	I 80	I — muzzza filku, preeschu muzzā . . . . .	6 —
I — auju . . . . .	I 80	I — wihschhu muzzā . . . . .	6 25
I — kweeschu-miltu . . . . .	I 20	I — farkanas fahls . . . . .	6 —
I — bihdeletu rudsu-miltu . . . . .	I 2	I — rupjas leddainas fahls . . . . .	5 —
I — rupju rudsu-miltu . . . . .	I 60	I — rupjas baltas fahls . . . . .	4 20
I — firnu . . . . .	I 10	I — smalkas fahls . . . . .	3 90
I — linnu-sehklas . . . . .	I 75	50 grashchi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenā mafā.	
I — kannepu-sehklas . . . . .	I 50		
I — limmeau . . . . .	I 5		

B r i h w d r i k f e h t.

No juhmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofrahi von Braunschweig, grahm. pahrluhkotaib.

No. 355.